крема мікротопонімів, астіонімів, комонімів, катойконімів, потамонімів, лімнонімів, гелонімів та ін. онімних класів) у межах усіх шести областей Білорусі: Брестської, Вітебської, Гомельської, Гродненської, Мінської та Могильовської.

Рецензована праця неодмінно матиме свого читача серед науковців, викладачів, учителів, студентів.

В.О. Яцій

Зайка А. Мікратапаніміка Івацэвіччыны. Мінск: Теэхналогія, 2018. 227 с.

Як зазначено в анотації, ця книга – перший систематизований збір мікротопонімів Іванцевицького району Брестської області, зібраний Алесем Зайкою (1948–2018) протягом останніх двадцяти років (1995–2016). Прикметна особливість цього видання в тому, що автору вдалося простежити історію виникнення і функціонування багатьох назв дрібних об'єктів від XVI ст. до сьогодні. Для зіставлення було залучено історичні джерела: *Писцовая книга Пинского и Клецкого княжеств, сост. пинским старостою С. Хвальчевским в 1552–1555 г. Вильна, 1884*; *Писцовая книга бывшего Пинского староства, сост. по повелению короля Сигизмунда Августа в 1561–1566 годах* [...] *Лаврином Войною с переводом на русский язык. Вильна, 1874. Ч. I–II.*

Історичний матеріал було вилучено й з інших джерел: *Акты, изд. Виленскою Археографическою комиссиею. Вильна, 1865–1910. Т. I–XXXV*; *Волович В.Б. Ревизия пущ и переходов звериных в бывшем Великом княжестве Литовском* [...]. *Вильна, 1867.*

У реєстрі Словника чимало архаїчної пропріальної лексики, яку можна залучати при укладанні етимологічних словників праслов'янських ономастичних старожитностей. Пор., наприклад:

Байдун, поле (с. 16) – один із пропріальних рефлексів псл. **bъldunъ* / **Bъldunъ*. Реконструкцію архетипу див. (Казлова I, 37).

Бусеж – потамонім (с. 25) ‹ **Busežь* ‹ **busiti*.

Вальвашоў груд – назва грудка серед болота (с. 28), перший компонент якої відантропонімного походження, із **Вальваш* ‹ **Vъlvašь*. Цінне доповнення до (Шульгач VI, 289).

Велікі Жджар – гелонім (с. 30) ‹ **Velikъjь Jьzžarъ*. Пор. ще *Жджар* – гелонім (с. 72). Цінне доповнення до словникової статті **jьzžarъ* (ЭССЯ 9, 103 – *чеськ.*).

Всеволож – гелонім, нині торф'яне поле (с. 35) ‹ **Vьsevoldjь*.

Вяда – лімнонім, зафіксований у документах XVI ст. (с. 39). Континуант псл. **Vęda*. Реконструкцію див. (Казлова 2010: 39–40).

Вярбіта – назва лісу. (с. 41). Рефлекс псл. **Vьrbita*. Словотвірний тип на *-it-*, частково описаний на рівні пропріальної лексики в (Шульгач 1997: 71; Шульгач I, 162).

Галамень – назва лісу, поля (с. 43). Доповнення до словникової статті **golmę*, *-mene* (ЭССЯ 6, 208–209).

Грыўда – потамонім (с. 56), згаданий в історичних документах під 1597 р. Із первісного **Крыўда* ‹ **Krivьda* ‹ **kriviti*. Етимологічну інтерпретацію див. (Козлова I, 120–121). Одна з небагатьох пропріальних ілюстрацій малопродуктивної словотвірної моделі на *-ьda*. Див. ще (Шульгач 2016: 129–134).

Дрыгіня – гелонім, відомий під 1559 р. (с. 66). Рефлекс псл. **Drъgynь*.

Дульбін – назва острова, *Дульбіно* – назва поля (с. 69). Похідні від антропоніма ‹ *Дульба* ‹ **Dъlba*. Реконструкцію архетипу див. (Козлова 2011: 59–60).

Карнаты Лог – западина (с. 96). Перший компонент сягає ад'єктива псл. **Kъrnatъ*(*jь*). Детальніше див. (Козлова 1997: 334).

Карнач – гелонім (с. 96). До псл. **Kъrnačь*. Детальніше див. (Козлова 1997: 348).

Крэм – назва хвойного лісу (с. 109). Модифікована форма, яка континує псл. **kremy*, род. відм. **kremene* (ЭССЯ 12, 118–123). Пор. ще *Крэм'е* – гелонім (там само) ‹ **kremьje*.

Курдікава Гара (с. 110). Перший компонент – рефлекс праантропопоніма **Kъrdikъ*. Детальніше див. (Козлова 1997: 162).

Лам'е (с. 113). Пропріальна ілюстрація архетипу **lomьje*. Реконструкцію див. (ЭССЯ 16, 30).

Могуціно – назва лісу (с. 129). Похідне з присвійним суфіксом -*ін-* від антропоніма *Могута* ‹ **Mogǫta*. Див. ще (Шульгач I, 173).

Óрабово – назва лісу (с. 138). Фонетично модифікована форма, із **Вóрабово*.

Шчалабок – назва криниці (с. 206). Форма з другим повноголоссям, рефлекс псл. **ščьlbъkъ*. Реконструкцію див. (Казлова III, 88).

“Мікратапаніміка Івацэвіччыны” (точніше – “Мікратапанімія Івацэвіччыны”) – цінне джерело для ономастичних досліджень, один із прообразів майбутніх пропріальних синхронно-діахронних словників.

Джерела

Казлова I – *Казлова Р.М.* Беларуская і славянская гідранімія: Праславянскі фонд. Гомель, 2000. Т. I.

Казлова III – *Казлова Р.М.* Славянская гідранімія: Праславянскі фонд. Гомель, 2003. Т. III.

Казлова 2010 – *Казлова Р.М.* Бел. *Вяда*, *Свяда*, русск. *Вяда* (фанетыка, храналогія, арэал) // Беларуская анамастыка. Гісторыя і сучаснасць: Матэрыялы Міжнарод. навук. канф. (Мінск, 20 красавіка 2010 г.) / Рэд. калегія: І.Л. Капылоў і інш. Мінск, 2010. С. 39–44.

Козлова – *Козлова Р.М.* Структура праславянского слова. Праславянское слово в генетическом гнезде. Гомель, 1997.

Козлова 2011 – *Козлова Р.М.* Древнерусские антропонимы: *Адулбъ* (Этимологический комментарий) // Скарына і наш час: V Міжнар. навук. канф.: Матэрыялы. Гомель, 2011. С. 59–65.

Шульгач 1997 – Слов’янські географічні назви з суфіксом -*it*- (попередні спостереження) // Проблеми ономастичного словотвору: Тези доп. наук. семінару Відп. ред. І.М. Желєзняк. К., 1997. С. 68–72.

Шульгач 2016 – *Шульгач В.П.* О производных с суффиксом *-*ьda* в славянской апеллятивной и проприальной лексике // Научн. чтения, посв. Виктору Владимировичу Мартынову: Сб. научн. трудов. Вып. IV. Ч. 2 / Отв. ред. Г.А. Цыхун. Минск, 2016. С. 129–134.

Шульгач I – *Шульгач В.П.* Нариси з праслов’янської антропонімії. К., 2008. Ч. I.

Шульгач VI – *Шульгач В.П.* Нариси з праслов’янської антропонімії. К., 2019. Ч. VI.

ЭССЯ – Этимологический словарь славянских языков: Праслав. лекс. фонд / Под ред. О.Н. Трубачева, А.Ф. Журавлева, Ж.Ж. Варбот. М., 1974–. Вып. 1–.

В.П. Шульгач